

[ΠΛΗΚΤΡΟΛΟΓΗΣΤΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ]

ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΠΓΑΝΔΑ

ΕΡΓΑΣΙΑ 2ης ΟΜΑΔΑΣ
PROJECT Α'ΛΥΚΕΙΟΥ

16/1/2015

CENSORED

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΝΕΛΑΟΣ – ΚΑΡΔΟΥ ΜΑΡΙΣΤΑ – ΜΑΚΑΡΗ ΑΡΙΑΔΝΗ – ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Είναι γεγονός ότι ζούμε στην εποχή της πληροφορίας και της ενημέρωσης, σε έναν ψηφιακό κόσμο στον οποίο κυριαρχεί η εικόνα και είναι εύκολο για τον καθένα από εμάς να γίνει αντικείμενο εκμετάλλευσης.

Φαινόμενα τα οποία υποβαθμίζουν την ποιότητα της ενημέρωσης που έχουμε την δυνατότητα να απολαμβάνουμε είναι μάλιστα όπως η λογοκρισία και η προπαγάνδα. Γι αυτό το λόγο αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με αυτό το ζήτημα και να διαπιστώσουμε αν αυτά τα φαινόμενα μαστίζουν την ελληνική κοινωνία και ενημέρωση.

Διαβάζοντας και ερχόμενοι σε επαφή με όλα αυτά προκύπτει η ανησυχία του τι μπορούμε να εμπιστευθούμε από αυτά που ακούμε στην τηλεόραση και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης καθώς και ποιο σκοπό έχει καθένα από αυτά να ειπωθεί. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε αν είμαστε ελεύθεροι να εκφράζουμε την άποψη μας ή αν ασκείται λογοκρισία και σε εμάς τους ίδιους.

Λέξεις κλειδιά: λογοκρισία, προπαγάνδα, ενημέρωση, εποχή της εικόνας, πληροφορία, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, εκμετάλλευση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ο σκοπός της ερευνητικής μας εργασίας είναι να διαπιστώσουμε αν υπάρχει λογοκρισία στην ενημέρωση στη χώρα μας. Μέσα από την έρευνα μας θέλουμε να συμπεράνουμε αν η λογοκρισία είναι τελικά ένα φαινόμενο που παρατηρείται στην ενημέρωση που προσφέρεται στους Έλληνες πολίτες. Θέλουμε να καταγράψουμε που και γιατί μπορεί να ασκείται λογοκρισία. Ακόμα σκοπός μας είναι να καταλήξουμε στο συμπέρασμα αν υπάρχει προπαγάνδα στην ελληνική ενημέρωση.

Θα προσπαθήσουμε να καταλάβουμε εάν η προπαγάνδα αποτελεί ή όχι έναν παράγοντα που υποβαθμίζει την ποιότητα της ενημέρωσης που προσφέρεται στο μέσο πολίτη.

Κεφάλαιο 2

Υπόθεση της ερευνάς και περιγραφή ορίων

- Ξεκινώντας αυτήν την έρευνα πάνω στο αν υπάρχει λογοκρισία στην ενημέρωση και σχετικά με το πώς την επηρεάζει η προπαγάνδα που ίσως υποκινείται κάνουμε μερικές υποθέσεις βασισμένοι σε ότι έχουμε ήδη δει και ακούσει και σε όσα ήδη γνωρίζουμε. Αρχικά λοιπόν υποθέτουμε πως η λογοκρισία είναι ένα υπαρκτό φαινόμενο που συναντάμε στον κόσμο της ελληνικής ενημέρωσης.

Στη συνέχεια, όσον αφορά την προπαγάνδα , υποθέτουμε από τις γνώσεις που ήδη έχουμε πως είναι επίσης ένα υπαρκτό πρόβλημα που επηρεάζει την ποιότητα της ενημέρωσης που προσφέρεται καθημερινά στο ελληνικό κοινό

- Η έρευνα που θα ακολουθήσει θα ερευνήσει αν όντως ασκείται λογοκρισία στην ελληνική ενημέρωση και αν υφίσταται το φαινόμενο της προπαγάνδας όπως αρχικά υποθέσαμε. Θα κινηθούμε στα όρια της ελληνικής ενημέρωσης και θα προσπαθήσουμε να ψάξουμε πότε ξεκίνησαν να υφίστανται αυτά τα φαινόμενα.

Θα επικεντρωθούμε λοιπόν στο παρόν βασισμένοι σε γεγονότα των περασμένων χρόνων. Οι μαθητές που θα λάβουν μέρος στην παρακάτω έρευνα είναι οι : Μενέλαος Γεωργίου, Μαρίστα Λινάρδου , Αριάδνη Μάκαρη , Έλενα Μαρκοπούλου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ: <λόγος + κρισία < κρίνω μεταφορικό δάνειο από την γαλλική censure. Η λέξη μαρτυρείται από το 1826.

Λογοκρισία είναι ο έλεγχος του λόγου και άλλων μορφών ανθρώπινης έκφρασης, συχνά ασκείται από κυβερνητικά όργανα και πηγάζει από τη θέληση των κυβερνητών να ελέγχουν την κοινωνία. Θεωρείται αρνητική έννοια και συνώνυμή της αποτελεί η φίμωση. Η λογοκρισία έχει τις ρίζες της από τότε που οι άνθρωποι άρχισαν να επικοινωνούν. Αυτό το φαινόμενο παρατηρείται σε όλες τις κοινωνίες και όλα τα καθεστώτα με κυρίαρχα τα ολοκληρωτικά καθεστώτα όπως η δικτατορία και εμφανίζεται σε διάφορες μορφές. Σε καμία χώρα δεν υπάρχει απόλυτη ελευθερία του τύπου και των καλλιτεχνών. Οι εφαρμογές της μεταβάλλονται ανάλογα με τις ιδέες, τις συνθήκες και την ηθική που επικρατούν

σε μία χώρα. Ήταν γνωστή στην Αρχαία Ελλάδα και τη Ρώμη. Ωστόσο, ως θεσμός παγιώνεται κατά τον Μεσαίωνα που αποσκοπούσε στην αναχαίτιση των ιδεών στις οποίες αντιπασσόταν η Καθολική Εκκλησία. Μετά την εφεύρεση της τυπογραφίας παίρνει πιο αυστηρή μορφή. Ο θεσμός της λογοκρισίας υιοθετήθηκε από την απολυταρχία, ανατράπηκε από τη Γαλλική Επανάσταση, αμβλύθηκε κατά την περίοδο της πεφωτισμένης δεσποτείας, καταργήθηκε από τα συντάγματα του Κράτους Δικαίου και επιβλήθηκε ξανά σε καθεστώτα δικτατορίας.

Όσον αφορά στην νομοθεσία και στις διατάξεις στη χώρα μας το μεταπολιτευτικό σύνταγμα του 1975 αναφέρει στο άρθρο 1 παράγραφο 16 ότι «η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες. Η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους». Ακόμα στο άρθρο 2 παράγραφο 14, σύμφωνα με το Σύνταγμα «ο τύπος είναι ελεύθερος. Η λογοκρισία και κάθε άλλο προληπτικό μέτρο απαγορεύονται» παρόλα αυτά προβλέπονται και κατασχέσεις «εφημερίδων και άλλων εντύπων για διάφορους λόγους, μεταξύ τους, «η προσβολή της χριστιανικής και κάθε άλλης γνωστής θρησκείας» και τα «άσεμνα δημοσιεύματα που προσβάλλουν ολοφάνερα της δημόσιας αιδούς, στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος»

Η λογοκρισία έχει διεισδύσει σε κάθε τομέα της καθημερινότητάς μας συγκεκριμένα: στα εικαστικά έργα, στα λογοτεχνικά έργα, στην έρευνα, στην μουσική, στον κινηματογράφο, την τηλεόραση και το διαδίκτυο. Η Λογοκρισία ως φαινόμενο αποτροπής του ισχύοντος status, είναι σύμφυτη της εξουσίας από τις απαρχές της κοινωνικής οργάνωσης.

Περιπτώσεις λογοκρισίας στη σύγχρονη Ελλάδα:

1. Το 1866 μετά τη δημοσίευση του βιβλίου «Η πάπισσα Ιωάννα» του Εμμ. Ροΐδη, ο συγγραφέας διώχθηκε δικαστικά και αφορίστηκε από την εκκλησία της Ελλάδας.
2. Το 1953 η Εκκλησία της Ελλάδας αφόρισε και ζήτησε το διωγμό του συγγραφέα Νίκου Καζαντζάκη για τη συγγραφή και έκδοση του βιβλίου του «ο τελευταίος πειρασμός»
3. Το δικτατορικό καθεστώς της 21ης Απριλίου του 1967 έκαψε σε δημόσιο χώρο «αντεθνικά» βιβλία του Διον. Σολωμού, του Κωστή Παλαμά, του Νίκου Καζαντζάκη, του Ντοστογιέφσκι, του Εμίλ Ζολά, του Λ. Τολστόι και απαγόρευσε ορισμένα άλλα όπως τη «Λυσιστράτη» του Αριστοφάνη .
4. το 1999 εκδόθηκε το βιβλίο «Μν» του Μίμη Ανδρουλάκη που ξεσήκωσε θύελλα διαμαρτυριών, καθώς θεωρήθηκε βλάσφημο και οδήγησε σε κάψιμο αντιτύπων από Χριστιανικούς κύκλους. Το

βιβλίο όμως δεν απαγορεύτηκε ή διώχθηκε από τις αρχές. Ωστόσο η δημοσιότητα που πήρε, λόγω της ρήψης του στη φωτιά, εκτίναξε τις πωλήσεις του.

Αξίζει να επισημανθούν διαφορετικής υφής φαινόμενα λογοκρισίας:

Στη Ελλάδα, ο επίμαχος πίνακας του Ελβετού **Τιερί ντε Κορντιέ** στην έκθεση Outlook 2003, λογοκρίθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού και αποσύρθηκε. Τότε, κάποιοι, έσπευσαν να αποδοκιμάσουν την «πρόκληση για την πρόκληση», πράγμα που σημαίνει ότι όσοι αισθάνονταν άβολα από την εξόφθαλμη επιθετικότητα του εν λόγω έργου επέλεξαν τον πιο εύκολο τρόπο για να απαλλαγούν από την ανάγκη να το υπερασπιστούν: αμφισβήτησαν την καλλιτεχνική του αξία. Η απόσυρση του έργου, έγινε μετά από **45 ημέρες** από τα εγκαίνια ενώπιον του Προέδρου τη Δημοκρατίας Κ. Στεφανόπουλου

ΤΑΙΝΙΕΣ που λογοκρίθηκαν : Η Λίστα του Σίντλερ λογοκρίθηκε και απαγορεύθηκε σε όλα τα κράτη της Μέσης Ανατολής –με την εξαίρεση, φυσικά, του Ισραήλ– ενώ ο Τελευταίος Πειρασμός του Χριστού ενόχλησε τις χριστιανικές κοινότητες σε Σιγκαπούρη, ΗΠΑ και Βιρμανία.

ΘΕΑΤΡΟ: Α]. Το φθινόπωρο του 2012 αγανακτισμένοι πολίτες εναντιώθηκαν σε μία θεατρική παράσταση. Αφορμή για τις αντιδράσεις αποτέλεσε ο τίτλος της παράστασης στα λατινικά. CORPUS CHRISTI. Το σώμα του Χριστού.

Β] Στις 22 Δεκεμβρίου του 1973, οι Αθηναίοι πολίτες, στο θέατρο "Αθήναιον" ραίνουν την Τζένη Καρέζη με λουλούδια στο τέλος της παράστασης του θεατρικού "Το μεγάλο μας τσίρκο" του Ιάκωβου Καμπανέλλη. "Κόκκινα γαρύφαλλα βγήκαν ξαφνικά κάτω από παλτό, μέσα από τσέπες και τσάντες και σκέπασαν τη σκηνή", θυμάται αργότερα ο μεγάλος συγγραφέας του νεοελληνικού θεάτρου. Η Τζένη Καρέζη και ο Κώστας Καζάκος είχαν πρόσφατα αποφυλακιστεί από τα κρατητήρια της ΕΑΤ-ΕΣΑ, όπου κρατούνταν επί μέρες διότι το έργο που ανέβαζε από το καλοκαίρι ο θίασός τους θεωρούνταν ανατρεπτικό για το χουντικό καθεστώς.

Καταλήγοντας, αναφέρουμε την δήλωση του Αμερικανού λογοτέχνη του 19ου αιώνα Ραλφ Έμερσον «Κάθε βιβλίο που καίγεται, φωτίζει τον κόσμο». Φράση που επιβεβαιώνει πως συνηθέστερα η λογοκρισία ενός βιβλίου έχει τα αντίθετα αποτελέσματα. Άλλωστε πολλά από τα βιβλία με την μεγαλύτερη επίδραση βρέθηκαν κάποια στιγμή στις απαγορευμένες λίστες και οι φωτισμένοι συγγραφείς τους είδαν το έργο τους να γίνεται προσάναμμα, στον βωμό του συντηρητισμού...

ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ: <γαλλική propagande < νεολατινική propagande < Congregatio de Propaganda Fide (Επιτροπή για την Προώθηση της Πίστης)

Προπαγάνδα ονομάζεται η προσπάθεια προβολής και επιβολής μίας συγκεκριμένης ιδεολογίας με σκοπό να επηρεάσει την κοινή γνώμη και να την διαμορφώσει κατάλληλα, μέσω της μεροληπτικής ή ελλιπούς μετάδοσης πληροφοριών και μέσω της διαστρέβλωσης της αλήθειας. Θα μπορούσε να πούμε ότι συνώνυμο της προπαγάνδας είναι η παραπληροφόρηση. Κάποια από τις τεχνικές της προπαγάνδας συμπίπτει και με αυτή της διαφήμισης. Συγκεκριμένα οι τεχνικές της προπαγάνδας είναι οι ακόλουθες. Η επίκληση στο συναίσθημα στόχος είναι η δημιουργία έντονων συναισθημάτων όπως ο φόβος, η ανησυχία, η κινδυνολογία και η χρήση λέξεων με μεγάλο συναισθηματικό και ηθικό μέγεθος, Ο λεκτικός πληθωρισμός, δηλαδή η έλλειψη λακωνικότητας και σαφήνειας. Επίσης η χρήση γενικεύσεων, υπεραπλουστεύσεων, φανατικών, αυταπόδεικτων απόψεων που δεν έγκειται σε αξιολογική αντιμετώπιση. Τέλος ο ευφημιστικός λόγος δηλαδή χρησιμοποιώντας ως μέσα τη μετάθεση, την μετωνυμία και το υπονοούμενο στοχεύει να αλλοιώσει την πραγματικότητα και να παραπλανήσει το δέκτη.

Κλείνοντας είναι γεγονός ότι η λογοκρισία και η προπαγάνδα μαστίζει τη σύγχρονη κοινωνία στην οποία ζούμε. Αξίζει όμως να σημειώσουμε ότι η σωστή και έγκυρη ενημέρωση αποτελεί δικαίωμα κάθε πολίτη, όμως κρίνεται καίριο να γνωρίζουμε ότι η προπαγάνδα αποτελεί πολλές φορές κομμάτι της ενημέρωσης.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: οι δηλώσεις επί των γεγονότων. Τα γεγονότα είναι δεδομένα, οι πληροφορίες όμως μπορούν να είναι ψευδείς. Φτάνουν σε εμάς από αμέτρητες πηγές ανά τον κόσμο, από κάθε δυνατό δίαυλο και μέσο (τηλέφωνο, ερτζιανά, δορυφόρους, τηλεοράσεις, υπολογιστές...) και υπάρχουν και άλλες αποθηκευμένες που περιμένουν να ανακαλυφθούν.

ΤΟΜΕΙΣ: παρατηρείται παραπληροφόρηση σε: πολιτική, οικονομία, πολιτιστική ζωή, κοινωνική ζωή, επιστήμη, διεθνείς σχέσεις

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: το φαινόμενο οφείλεται σε ένα πλέγμα αντικειμενικών (οι 5 πρώτοι) και υποκειμενικών παραγόντων, ευθύνες δηλαδή του πομπού της είδησης και ευθύνες του δέκτη της.

- Εξάρτηση των ΜΜΕ από οικονομικά συμφέροντα και παράγοντες και έλεγχός τους από αυτά. Τα ΜΜΕ είναι πλέον μεγάλες επιχειρήσεις, συνδεδεμένες με το μεγάλο κεφάλαιο. Πωλούν κι αυτά ένα προϊόν (τους θεατές τους) στην αγορά των διαφημιστών. Η εικόνα που παρουσιάζουν αντανακλά τα στενά συμφέροντα και τις αξίες των διαφημιστών, των αγοραστών και του προϊόντος.
- Γιγαντισμός των ΜΜΕ και συγκεντροποίησή τους σε λίγα χέρια. Ολοένα και λιγότεροι άνθρωποι ελέγχουν τα μέσα αυτά διεθνώς, τα οποία συνδέουν την επέκτασή τους με την επέκταση μεγάλων εταιρειών και διεθνών επενδυτών. Έτσι σταδιακά αυτονομούνται από το δημοκρατικό έλεγχο και από εδώ ξεκινάει η παραπληροφόρηση
- Εμπορευματοποίηση των ΜΜΕ και αναγωγή τους σε κερδοσκοπικές επιχειρήσεις. Επιδιώκουν δηλαδή όχι την ποιοτική πληροφόρηση αλλά το υλικό κέρδος και μάλιστα το μέγιστο καθώς και τον ανταγωνισμό. Ο τελευταίος σπρώχνει τα ΜΜΕ σε έξαλλο κυνηγητό του εντυπωσιακού, του συνταρακτικού, ώστε να επιτύχουν την πλατύτερη δυνατή ακροαματικότητα και φυσικά ο σκοπός αυτός αγιάζει κάθε παραποίηση και παραπληροφόρηση.
- Χρήση των ΜΜΕ από την πολιτική και τους πολιτικούς. Συχνά τα μέσα αυτά υποτάσσονται στις πολιτικές βλέψεις και συμφέροντα. Είναι τρία συγκοινωνούντα δοχεία, που χρησιμοποιεί το ένα το άλλο. Οι πολιτικοί υπαγορεύουν μέσω των ΜΜΕ τη δική τους πολιτική, προβάλλονται και επιβάλλονται, όχι βέβαια χωρίς αντίτιμο.
- Χαμηλό επίπεδο πολλών δημοσιογράφων και η υποταγή τους στον αρχισυντάκτη ή τον εκδότη.
- Έλλειψη ενδιαφέροντος από τον ακροατή/θεατή για πολύπλευρη ενημέρωση, υποβάθμιση του λόγου μπροστά στην εικόνα.
- Έλλειψη ελεύθερου χρόνου συμβάλλει σε μια γρήγορη και επιδερμική ενημέρωση, χωρίς εμβάθυνση και περεταίρω προβληματισμό (δελτία ενός λεπτού).
- Ενδοτισμός του ατόμου στην εντυπωσιακή (κουτσομπολίστικη) και εύπεπτη πληροφόρηση που δεν απαιτεί πνευματική κόπωση, ούτε προβληματισμό και αναζήτηση της αλήθειας, πληροφορίες διασκεδαστικές και ανάλαφρες.
- Άγνοια από το άτομο των μεθόδων παραπληροφόρησης. Η αμάθεια ευνοεί την ανευθυνότητα, τη δέσμευση από προκαταλήψεις και ιδεοληψίες, τις οποίες η παραπληροφόρηση επιδεινώνει για να κάνει τον άνθρωπο ευάλωτο στα μηνύματά της.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ:

- Κορεσμός δέκτη μέσα από την παρουσίαση πολλών και ασήμαντων γεγονότων με αποτέλεσμα να «μπλοκάρεται» η μνήμη και η κριτική ικανότητα να αδρανεί
- Οξύνει το φανατισμό, μαζοποιεί τον άνθρωπο
- Καταστρέφει τις διαπροσωπικές σχέσεις
- Προβάλλει και καθιερώνει αρνητικά πρότυπα κλονίζοντας το κοινωνικό καθεστώς
- Απολιτικοποιεί το άτομο, αποσταθεροποιεί πολιτικά καθεστώτα
- Κλωνισμός υγιών ηθικών αξιών και αρχών
- Δημιουργεί γενικά κλίμα αναταραχής και ανωμαλίας

Ο κόσμος παρασύρεται γιατί δεν μπορεί να αντισταθεί στην παραπληροφόρηση που στηριζόμενη συχνά στην προπαγάνδα, αιχμαλωτίζει μυαλό και ψυχή (έντονα συναισθήματα). Γίνεται δηλαδή στο δέκτη «πλύση εγκεφάλου» και ένα άτομο αδύναμο, χωρίς παιδεία και καλλιέργεια, χωρίς οξυμμένη κρίση, υποδουλώνεται στην παραπληροφόρηση.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ:

ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΔΕΚΤΗ:

- Κοινωνική ευθύνη. Υπεύθυνη άσκηση καθηκόντων, σεβασμός του ανθρώπου, των αξιών και των θεσμών, υπεράσπιση της αλήθειας/δικαιοσύνης/ελευθερίας/δημοκρατίας, έλεγχος και καταλογισμός ευθυνών, προβολή λαϊκών αιτημάτων και υπεύθυνη τοποθέτηση, υπεύθυνη συμμετοχή στις κοινωνικές διαδικασίες
- Επαγγελματική ακεραιότητα: άρτια επαγγελματική εκπαίδευση, γενικότερη παιδεία, πνευματικές ικανότητες (κρίση, σύλληψη, καινοτομία), ικανότητα λόγου και πειθούς, συντροφικότητα, επαγγελματική συνείδηση, εχεμύθεια, πειθαρχία, εντιμότητα, ευθύτητα
- Σεβασμός της ιδιωτικής ζωής και αξιοπρέπειας του ατόμου: όχι σπύλωση και καταρράκωση της ιδιωτικής ζωής, χλευασμό και διασυρμό του ατόμου
- Σεβασμός του δημόσιου συμφέροντος: ενημέρωση και σωστή καθοδήγηση κοινής γνώμης, πηγή παιδείας (πολιτικής, κοινωνικής, πολιτιστικής) για τον άνθρωπο, υπηρέτης του δημόσιου συμφέροντος και όχι οικονομικών ή άλλων συμφερόντων

ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ:

- Πρόσβαση και συμμετοχή στα ΜΜΕ, γεγονός με σχετίζεται με το βαθμό ανεξαρτησίας τους
- Έλεγχος των μηνυμάτων, να επιλέγει μόνο ορισμένα στοιχεία, να κρίνει και να αποφεύγει την παθητική αποδοχή και την εύκολη μίμηση

- Προσεκτική επιλογή των πηγών ενημέρωσης, εναλλαγή τους ώστε να έχει σφαιρική θεώρηση των πραγμάτων
- Συλλογική αντίδραση στην παραπληροφόρηση, άσκηση κριτικής και δημοσιοποίησής της και απόρριψη των μη ποιοτικών εκπομπών
- Ενημέρωση για τον τρόπο λειτουργίας των ΜΜΕ, επαρκής αναγνώστης και εικονικά αλφαριθμητισμένος τηλεθεατής. Συμπερασματικά στην καθημερινή ζωή μας, ως δέκτες, δεχόμαστε πλήθος ειδήσεων και πληροφοριών. Πρέπει να αντισταθούμε στη λογική κάποιων ότι το μυαλό μας είναι «χωματερή πληροφοριακών απορριμμάτων». Η αντίσταση σε αυτή την πνευματική μόλυνση είναι ίσως η καλύτερη άμυνα στην ανθρώπινη αλλοτρίωση που επιβάλλει η καταναλωτική «πληροφόρηση». Και το σημαντικότερο, όπως λέει μια ρωσική παροιμία «μην τα βάζεις με τον καθρέπτη, αν το πρόσωπό σου είναι στραβό». Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι τα ΜΜΕ είναι ο καθρέπτης της κοινωνίας και ακόμα κι όταν είναι παραμορφωτικός, το αρχικό είδωλο (κοινωνία) δεν παύει να είναι κακόμορφο, στραβό κι ανάποδο. Δεν σπάμε λοιπόν τον καθρέπτη αλλά πρώτα αλλάζουμε το είδωλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4Ο

Είναι κοινώς αποδεκτό πως λογοκρισία είναι ο έλεγχος του λόγου και άλλων μορφών ανθρώπινης έκφρασης, συχνά ασκείται από κυβερνητικά όργανα και πηγάζει από τη θέληση των κυβερνητών να ελέγχουν την κοινωνία.

Θεωρείται αρνητική έννοια και συνώνυμή της αποτελεί η φίμωση. Οι εφαρμογές της μεταβάλλονται ανάλογα με τις ιδέες, τις συνθήκες και την ηθική που επικρατούν σε μία χώρα.

Η λογοκρισία και κάθε άλλο προληπτικό μέτρο απαγορεύονται παρά όλα αυτά προβλέπονται και κατασχέσεις «εφημερίδων και άλλων εντύπων για διάφορους λόγους, μεταξύ τους, «η προσβολή της χριστιανικής και κάθε άλλης γνωστής θρησκείας» και τα

«άσεμνα δημοσιεύματα που προσβάλλουν ολοφάνερα της δημόσιας αιδούς, στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος»

Ένας άλλος όρος άξιος της προσοχής μας είναι η προπαγάνδα. Προπαγάνδα ονομάζεται η προσπάθεια προβολής και επιβολής μίας συγκεκριμένης ιδεολογίας με σκοπό να επηρεάσει την κοινή γνώμη και να την διαμορφώσει κατάλληλα, μέσω της μεροληπτικής ή ελλιπούς μετάδοσης πληροφοριών και μέσω της διαστρέβλωσης της αλήθειας.

Αξίζει όμως να σημειώσουμε ότι η σωστή και έγκυρη ενημέρωση αποτελεί δικαίωμα κάθε πολίτη, όμως κρίνεται καίριο να γνωρίζουμε ότι η προπαγάνδα αποτελεί πολλές φορές κομμάτι της ενημέρωσης.

Τα γεγονότα είναι δεδομένα, οι πληροφορίες όμως μπορούν να είναι ψευδείς. Φτάνουν σε εμάς από αμέτρητες πηγές ανά τον κόσμο, από κάθε δυνατό δίαυλο και μέσο και υπάρχουν και άλλες αποθηκευμένες που περιμένουν να ανακαλυφθούν.

Παρατηρείται παραπληροφόρηση σε: πολιτική, οικονομία, πολιτιστική ζωή, κοινωνική ζωή, επιστήμη, διεθνείς σχέσεις.

Το φαινόμενο οφείλεται σε ένα πλέγμα αντικειμενικών και υποκειμενικών παραγόντων, ευθύνες δηλαδή του πομπού της είδησης και ευθύνες του δέκτη της.

Ο κόσμος παρασύρεται γιατί δεν μπορεί να αντισταθεί στην παραπληροφόρηση που στηριζόμενη συχνά στην προπαγάνδα, αιχμαλωτίζει μυαλό και ψυχή (έντονα συναισθήματα). Γίνεται δηλαδή στο δέκτη «πλύση εγκεφάλου» και ένα άτομο αδύναμο, χωρίς παιδεία και καλλιέργεια, χωρίς οξυμμένη κρίση, υποδουλώνεται στην παραπληροφόρηση

Συμπερασματικά στην καθημερινή ζωή μας, ως δέκτες, δεχόμαστε πλήθος ειδήσεων και πληροφοριών. Πρέπει να αντισταθούμε στη

λογική κάποιων ότι το μυαλό μας είναι «χωματερή πληροφοριακών απορριμμάτων». Η αντίσταση σε αυτή την πνευματική μόλυνση είναι ίσως η καλύτερη άμυνα στην ανθρώπινη αλλοτρίωση που επιβάλλει η καταναλωτική «πληροφόρηση». Και το σημαντικότερο, όπως λέει μια ρωσική παροιμία «μην τα βάζεις με τον καθρέπτη, αν το πρόσωπό σου είναι στραβό».

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι τα ΜΜΕ είναι ο καθρέπτης της κοινωνίας και ακόμα κι όταν είναι παραμορφωτικός, το αρχικό είδωλο (κοινωνία) δεν παύει να είναι κακόμορφο, στραβό κι ανάποδο. Δεν σπάμε λοιπόν τον καθρέπτη αλλά πρώτα αλλάζουμε το είδωλο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. Γ. Ζιώγας, Λ. Καραμπίνης, Γ. Σταυρακάκης, Δ. Χριστόπουλος, Ώφεις λογοκρισίας στην Ελλάδα, Αθήνα: Νεφέλη, 2008
2. Σ. Τσακουράκης, Θρησκεία εναντίον τέχνης, Αθήνα: Πόλις, 2005
3. Ανδρέου Κ.Α. Λογοκρισία και Απαγορεύσεις, Σύγχρονη Βιβλιοθήκη
4. Χάρτης θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
5. Παπαδημητρίου-Σωτηρέλης Το Σύνταγμα της Ελλάδος, εκδ. Καστανιώτης

6. Πολύζου Α –Τσώλη Θ. 2004 Ελευθερία Λόγου, linternet, filtering, λογοκρισία και βιβλιοθήκες [Δίκαιο και Δεοντολογία της πληροφορίας – Ιόνιο Πανεπιστήμιο]

7. Μιλτιάδη Μ. Παπανικολάου, Οι «περιπέτειες» της Τέχνης της πρωτοπορίας στον 20ό αιώνα

Ε.Παπάνη, Επίκ. Καθηγητή Κοινωνιολογίας Παν. Αιγαίου Η Προπαγάνδα, το διαδίκτυο και τα ΜΜΕ

ΒΟΛΟΝΑΚΗΣ Ιωάννης: Παγκόσμια Ιστορία του ψυχολογικού πολέμου και της προπαγάνδας.

Καλογερόπουλος Νικόλαος: Η προπαγάνδα, μέσον βιασμού των λαών.

Ξανθακης Άλκης: Φωτογραφία και Προπαγάνδα

Πετράκη Μαρίννα: Βρετανική Πολιτική και προπαγάνδα του ελληνοϊταλικού πολέμου.

Ζιώγας Γιάννης: Αφίσα, η Τέχνη της προπαγάνδας, Εφημ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 23-3-2008

Noam Chomsky: Προπαγάνδα και κοινός νούς

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Δικτατορία-Λογοκρισία-και-τέχνη

<http://www.rembetiko.gr/forums/archive/index.php/t-20618.html>

<http://www.newsbeast.gr/world/arthro/708091/vivlia-pou-logokrithikan-ana-tous-aiones-/>

[<http://www.tovima.gr/books-ideas/article/?aid=492518>]

[<http://www.tovima.gr/culture/article/?aid=156071>]

[<http://www.in2life.gr/culture/cinema/article/170810/istories-logokrisias-h-7h-tehn-h-sto-sfageio.html>]

<http://theatro-vlepsias.blogspot.gr/2012/03/blog-post.html>

http://chatzelenisgeorge.blogspot.gr/2013/04/blog-post_21.html

http://www.humansupport.gr/gr_news_more.php?nid=130

<http://tvxs.gr/webtv>

<http://osarena.net/politika-kinonika-technologika-ke-alla/h-propaganda-to-diadiktio-ke-ta-mme.html>